

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 241. An infirmus, cujus salus jam desperate, censensus impotens contrahere Matrimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73973)

Quæst. 239. An & qualis impotentia cocundi perpetua dirimat matrimonium.

REsp. Impotentia perpetua & absoluta habendi veram & perfectam copulam, qualis, ut dictum, in viro est impotentia penetrandi vas femineum, ibidemque effundendi semen de se aptum generationi, in femina impotentia admittendi & recipiendi semen illud, si præcedat, est impedimentum dirimens matrimonium contrahendum; non vero superveniens illud jam contractum dirimit, constat ex *c. fraternitatis, h. t.* & est sententia communis. Idque jure naturæ, siquidem de essentia matrimonii est, ut conjuges fieri possint una caro; hoc autem fieri nequit, dum absolute & perpetuo inepti sunt ad talem copulam. Item de intrinseca ratione matrimonii est obligatio & traditio corporum ad usum seu copulam conjugalem; ad eam autem se obligare nequit, qui absolute ac perpetuo est impotens eam exercere; cum impossibile nulla sit obligatio, *Reg. 185. ff. de Reg. jur. & nemo tradere possit potestatem rei, quam nullo modo habet. reg. jur. 80. in 6.* unde jam si potens etiam scienter contraxit cum perpetuo impotente, ac dein contrahat cum alia potente, tenet hoc secundum matrimonium; quia prius matrimonium ipso jure nullum erat; etsi obligationem habebat *vi c. consultationi, h. t. ad cohabitandum priori tanquam forori; quin & habeat & retineat, etiam hoc secundo matrimonio stante, obligationem præstandi priori impotenti alimenta, si cum ea conscienter impotentia contraxit. Pirh. h. t. n. 9. citatis Abb. in cit. c. consultationi, n. 2. Alex. n. 2. § 3. ex his*

Infertur primò: Quod si vir vas femineum penetrare nequit, tamen si in ejus introitu semen verum effundat, laborat impedimento impotentia dirimente; cum ea feminatio per se non sufficiat, ut fiat una caro, tamen si aliquando per accidens virtute naturali matricis pars aliqua seminis attrahatur & intromittatur. Idem est, & ob eandem rationem nequit se obligare ad copulam, si penetrare quidem potest vas femineum, non tamen effundere semen.

Infertur secundò: Spadones seu eunuchos carentes utroque testiculo sive à natura, sive per castrationem, quia esto, vas femineum penetrare possint, non possunt tamen emittere semen verum per se aptum generationi; ut docent Sanch. *l. 7. d. 92. à num. 7. & plurimi apud illum, Gutt. c. 112. num. 7. Laym. l. c. num. 1. Castrop. l. c. Pirh. num. 3.* quin nec satisfacere fini secundario matrimonii, qui est remedium concupiscentia; cum remedium sit finis matrimonii habitum non per quamcunque copulam, sed per copulam suapte naturam aptam ad generationem. Pirh. jure naturæ incapaces sunt contrahere matrimonium, prout propria Bulla de super edita definivit Sixtus v. anno 1587.

Infertur tertio: Steriles valide ac licite posse contrahere matrimonium. Sanch. *l. c. à num. 24. Gutt. num. 16. Castrop. num. 3. Pirh. num. 4. cum D. Thom. in 4. d. 34. q. unic. a. 2. & communi ac certa, usu & praxi Ecclesie approbata, contra Jason, consil. 115. n. 1. vol. 1. Felin. in c. cum sit. de foro compet. num. 15. siquidem steriles habere possunt copulam veram, verum semen effundendo, adeoque obtinere finem*

secundarium matrimonii, nempe remedium concupiscentia; per veram copulam, Sanch. *l. c. n. 26.* quod autem ex eo generatio evenire nequeat, non est feminis natura, quæ est ejusdem rationis cum feminibus aliorum inferentibus generationem, sed ex speciali qualitate & temperamento subiecti, quod verò matrimonii finis primarius, qui est generatio prolis, frustraretur, est per accidens; quod autem per accidens contingit, non est spectandum, sed quod per se ex illa copula evenire potest.

Infertur quartò: Senes decrepitos, dum natura vel arte medica ad veram copulam excitari possunt, etsi forte semen ab eis profusum per accidens sit infandum, contrahere posse matrimonia, cum D. Thom. *l. c. a. 2. ad 3. & communi, docent Covar. in 4. decret. 2. p. c. 8. §. 2. n. 10. Mantic. de conjest. ult. vol. L. 11. tit. 13. Sanch. l. c. à n. 19. Gutt. n. 13. Castrop. n. 4. Pirh. n. 4. juxta usum Ecclesie nullos senes à conjugio relictis contra Portium in pr. inst. de nupt. col. 4. cujus sententiam probabilem censet Henric. l. 12. de mat. c. 7. n. 3. in comment. lib. X. Et in specie de feminis certissimum esse eas ob senium non esse censendas impotentes ad matrimonium; cum earum frigiditas non impediat feminis virilis receptionem, asserunt Sylv. v. matrimonium. 8. q. 16. dicto 4. Sanch. n. 22. Gutt. num. 14. Castrop. l. c. Cuchus. l. 3. instr. maj. tit. 12. n. 262.*

Quæst. 240. An igitur etiam senes omnino exhausti, qui iudicio medicorum & arte juvari non possunt ad copulam, habendi sint pro impotentibus, adeoque valide contrahere nequeant matrimonium.

REsp. Affirmative, eò quod illis copula absolute sit impossibilis, adeoque se ad illam obligare non possunt, quæ obligatio est de essentia matrimonii; perinde autem sit, an impotentia ex natura, an ex accidente proveniat, dum ex queunque capite proveniat, reddit subiectum impotens obligari ad copulam, adeoque & ad matrimonium; ita tenent Abb. *h. t. n. 5. Anchor. n. 1. Host. in sum. h. t. in fine. Alex. n. 4. Cuch. n. 257. Sanch. n. 23. Gutt. n. 15. Castrop. n. 5. Laym. cit. c. 11. in fine citans plures alios contra Nav. l. 4. consil. tit. de Sponsal. consil. 39. num. 15. § 18. Rodrig. in sum. Tom. 1. c. 235. concl. 5. n. 5. Butt. in c. 2. h. t. n. 5. & alios plures apud Castrop. censentes illos adhuc capaces matrimonii; quia saltem habitu retinent potentiam seminandi intra vas, de cæterò observandum, quod ex Sanch. notat Laym. l. c. marito ob senium simpliciter ac perpetuo impotenti seminare intra vas licet liceant tactus & oscula citra periculum pollutionis, non tamen liceat copula cum dicto periculo, si verò sit spes adhuc aliqua (etsi rarissime contingat) seminandi intra vas, licere conjugibus copulam etiam cum periculo pollutionis,*

Quæst. 241. An infirmus, cujus salus jam desperata, censendus impotens contrahere matrimonium.

REsp. Negative Covar. *l. c. num. 10. Sanch. l. 7. d. 105. n. 3. Ponc. l. 7. c. 65. n. 7. Gutt. c. 11. n. 1. Laym. num. 6. Castrop. n. 6. Pirh. n. 6. cum communi usu & consuetudine Ecclesie approbata, siquidem moribundus, etsi eo tempore nulla arte juvari possit ad habendam copulam, utpote vi morbi*

morbi & defectu virium impeditus, retinet tamen potentiam ad illam, licet in actum exire nequeat. Addit tamen Castrop. quod si vi morbi hæc ipsa quoque potentia destructa esset (quod nunquam præsumitur) eo casu fore illum incapacem celebrandi matrimonii. Confirmantur hæc ex eo, quod tale matrimonium à moribundo contractum cum concubina tanquam verum vim habeat legitimandi prolem ante susceptam, ut contra Bald. in l. eam quam c. de fideicom. n. 27. astruunt Tiraquel. in l. si unquam. v. susceperit. n. 73. c. de revocand. donat. Covar. l. c. Cuch. l. c. n. 138. Sanch. l. 7. d. 206. num. 4. Castrop. n. 7. ubi etiam pluribus, quod hæc, utpote vera & absoluta legitimatio, vim habeat excludendi vocatum sub conditione, si institutus absque liberis legitimis decedat, quando non probatur animo fraudandi substitutum esse contractum matrimonium, pro quo citat Sanch. l. c. n. 7. & 8. & alios.

Quæst. 242. Num hermaphroditus sit impotens contrahendi matrimonium.

Resp. primò, hermaphroditus, hoc est, qui utroque sexu pollet, judicaturque vir vel femina juxta sexum prævalentem l. quaritur. ff. de statu hom. Dum ei constar, quo sexu prævaleat, secundum illum validè & licitè contrahere potest matrimonium, ita ut, si sexu virili prævaleat, possit ducere feminam, si sexu femineo, possit viro copulari. gl. in c. si testis. v. ad testimonium. Sanch. l. 7. d. 106. Gutt. c. 119. n. 1. Castrop. l. c. §. 5. Pirh. h. t. n. 3. si verò ei non constet, quo sexu prævaleat, spectata consuetudine, contrahere nequit matrimonium, quò prius à medicis exploretur, quis sexus prævaleat, & si hi sint dubii, concedi hermaphroditò electionem, secundum quem sexum contrahere velit, electione hac faciendâ coram Judice ecclesiastico, qui ab eo cautionem juratoriam accipere debeat, quòd nunquam altero sexu utetur; & sine qua diligentia præmissa, parochus tali matrimonio assistere non debeat, tradit Castrop. n. 5. citatis Sanch. d. 106. n. 6. Gutt. n. 2. Majolo. de irreg. l. 3. c. 25. n. 16.

2. Resp. secundò: Contrahere eum posse secundum sexum debiliorem negant Sanch. num. 5. Gutt. n. 1. Pirh. h. t. n. 3. E contra, si secundum sexum debiliorem est potens ad coitum, validè, & fortè etiam licitè, eum contrahere posse affirmant. Ponc. l. 7. de impedim. mat. c. 65. n. 8. Hurt. d. 22. diff. 10. n. 35. Castrop. n. 3. eò quòd licet ex sexu fortiore vir aut femina denominetur, absolutè tamen & simpliciter spectato illo sexu debiliore, si secundum illum habet potentiam coeundi, vir est aut mulier, adeoque jure naturæ secundum illum contrahere possit. Sed nec jure positivo invenitur irritum tale matrimonium, quin nec prohibitum, adeoque seclusa consuetudine, etiam licitum. Illud certum esse ait Castrop. num. 4. committere illum adulterium, si contracto secundum unum sexum matrimonio, utatur dein altero sexu, eò quòd nequeat alteri tradere corpus suum in duplîcis sexus usum.

Quæst. 243. Anigitur etiam impotentia perpetua coeundi irritet matrimonium acceptum pro quadam confederatione ad simultaneam cohabitationem obsequiorumque communicationem, & num dicta societas constituat verum matrimonium.

R. P. Lew. Jur. Can. Tomus IV.

Resp. ad primum: Negant hoc ipsum Sanch. l. 7. d. 97. à n. 5. Gutt. c. 114. à num. 1. Castrop. l. c. §. 6. n. 1. Argumento c. consultationi. c. laudabilem. h. t. quamvis iidem dicant istiusmodi matrimonium acceptum pro tali confederatione omnino dissuadendum ob periculum incontinentiæ, intellige quòd ad oscula, tactus & similia.

2. Resp. ad secundum: Nec jure ecclesiastico, nec jure naturæ talis confederatio impotentium coire est verum matrimonium. S. Bonavent. in 4. d. 34. a. 2. q. 1. Nav. c. 22. num. 60. Sanch. l. 7. d. 97. n. 2. referens plures Gutt. l. c. Vasq. p. 3. d. 125. c. 7. Castrop. n. 3. & alii apud illum contra Ponc. l. 7. de mat. c. 56. & alios, quibus favere videtur. D. Thom. in 4. d. 34. q. 1. a. 2. ad 4. & p. 3. q. 29. a. 2. matrimonium enim primò ac per se institutum ad honestam generis humani propagationem per animorum corporumque conjunctionem; impotentes autem ad coeundum non possunt sibi invicem tradere corporum suorum dominium ad dictam propagationem, etsi obligare se possint ad mutuam illam cohabitationem & mutuo obsequiorum delationem. Et licet dominium rei ab ejus usu distinguatur, nequit tamen tradi dominium, quin tradatur jus & potestas re illa utendi, tametsi ex alio capite contingat potestatem illam ligari & usum impediti at talem potestatem sibi invicem tradere nequeunt tales impotentes. Sed neque obstat c. consultationi & laudabilem; quin potius faciunt pro respons. quia ibi absque ulla distinctione matrimonii ad copulam, & matrimonii ad castè convivendum, deciditur stante impotentia, conjugem haberi non posse ut uxorem; uti etiam in motu proprio Sixti V. definiens impotentes ineptos esse ad contrahendum matrimonium.

Quæst. 244. An & qualiter impotentia perpetua respectiva sit impedimentum contrahendi matrimonii.

Resp. Esse impedimentum dirimens matrimonii contrahendi cum ea persona, respectu cujus est; idque sive proveniat ex natura, sive à maleficio. Sanch. l. c. d. 93. à n. 2. Gutt. c. 112. n. 19. Ponc. l. 7. c. 61. per tot. Laym. cit. c. 11. à n. 1. Castrop. l. c. §. 3. Pirh. h. t. n. 10. matrimonium, siquidem essentialiter continet obligationem, ut conjuges fiant una caro, quam obligationem subire nequeunt respectu illius personæ, cum qua copulam habere nequeunt, etsi ea respectu aliarum est eis possibilis; respicit enim matrimonium personam determinatam & individuatam; adeoque si respectu illius copula sit impossibilis, nihil juvat, quòd respectu aliarum sit possibilis. Et quidem de impotentia proveniente ex natura est textus expressus, in c. fraternitatis h. t. de proveniente ex maleficio probat textus, c. fin. 33. q. 1. & dari impotentiam perpetuam ex maleficio, verissimam sententiam ait Castrop. n. 3. citans D. Thom. in 4. d. 34. q. unic. a. 3. in corp. Sanch. d. 94. à n. 8. Gutt. c. 113. Ponc. l. c. c. 65. num. 6. Sc. contra quosdam cum gl. in cit. c. fin. & c. fraternitatis sentientes contrarium; eò quòd teste experientia reddi possit sic impotens ex maleficio conjux, ac si frigidus ex natura esset; quia maleficio non minus destrui potest potentia generativa, nullâ humanâ industriâ reparabilis, vel etiam si non destructa, ita tamen ligata & impedita maleficio esse potest, ut hoc impedimentum ordinariis Ecclesiæ exorcismis aliove modo licito tolli